

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie z wniosku **W. P.**
w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 16 grudnia 2021 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w O.
z dnia 21 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ko (...),

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć wnioskodawczynię kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O., wyrokiem z dnia 21 grudnia 2020 r., sygn. akt II Ko (...), na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z 1991 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz W. P. kwotę 5.738,26 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty za pozbawienie wolności W. P. w okresie od dnia 12 grudnia 1981 r. do dnia 15 stycznia 1982 r., oddalając wniosek w pozostałej części.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawczynie, zaskarżając go w części, tj. w zakresie, w jakim oddała on dalej idące żądanie ponad zasądzoną kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Skarżący podniósł w niej zarzuty: a) obrazy przepisów postępowania, tj. art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., poprzez uznanie, że wnioskodawczynie nie wykazała, aby w związku z internowaniem pogorszył się jej stan zdrowia, b) obrazy przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniemi wiedzy i uznanie, że zasądzone zadośćuczynienie spełnia cel i wymogi art. 8 ust. 1 tzw. ustawy lutowej i c) obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zb. z art. 8 ust. 1 tzw. ustawy lutowej poprzez błędne przyjęcie, że zasądzona kwota zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią.

Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że zasądzoną tytułem zadośćuczynienia kwotę podwyższył do 20.000 zł, utrzymując w mocy w pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części.

Z kasacją od tego wyroku wystąpił pełnomocnik wnioskodawczynie. Zaskarżył wyrok Sądu odwoławczego w części, w jakiej utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego, tj. w zakresie oddalającym roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia ponad kwotę 20.000 zł. Skarżący sformułował zarzuty rażących naruszeń prawa, mogących mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. prawa procesowego — art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak należytego podania (w stopniu wystarczającym i wyczerpującym) w uzasadnieniu wyroku, czym kierował się Sąd wydając wyrok, w szczególności, dlaczego uznał za niezasadne zarzuty apelacji w zakresie naruszenia:

a) art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., w szczególności, z jakiego powodu uznał, że zeznania wnioskodawczynie na okoliczność doznania uszczerbku na zdrowiu na skutek internowania nie są wystarczającym dowodem na okoliczność, że w związku z internowaniem pogorszył się jej stan zdrowia,

b) art. 7 k.p.k.;

2. prawa procesowego - art. 5 § 2 k.p.k., poprzez rozstrzygnięcie na niekorzyść W. P. niedających się usunąć wątpliwości co do warunków, w jakich ona przebywała;

3. prawa procesowego - art. 3 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., poprzez uznanie, że wnioskodawczyni nie wykazała, aby w związku z internowaniem pogorszył się jej stan zdrowia, podczas gdy okoliczności te wnioskodawczyni jednoznacznie wykazała szczegółowymi zeznaniami oraz dokumentami załączonymi do pisma z dnia 22 września 2020 r.;

4. prawa procesowego — art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania, doświadczenia życiowego i wskazaniemi wiedzy i uznanie, że zasądzone zadośćuczynienie spełnia cel i wymogi określone art. 8 ust. 1 ustawy lutowej w przypadku krzywd W.P., doznanych wskutek pozbawienia jej wolności w okresie od dnia 12 grudnia 1981 r. do dnia 15 stycznia 1982 r., w związku z jej działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;

5. prawa materialnego - art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 2 k.c. oraz art. 448 k.c. w zb. z art. 8 ust. 1 ustawy lutowej, poprzez błędne przyjęcie, że zasądzona kwota zadośćuczynienia jest kwotą odpowiednią w przypadku krzywd W. P., doznanych wskutek pozbawienia jej wolności w okresie od dnia 12 grudnia 1981 r. do dnia 15 stycznia 1982 r., w związku z jej działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na tę kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć trzeba, że kasacja to nadzwyczajny środek zaskarżenia służący eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na charakter

(doniosłość) wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym. Podnoszone w tej skardze zarzuty powinny wskazywać na uchybienia określone w art. 439 k.p.k. lub inne, ale przy tym rażące, naruszenie prawa, do jakiego doszło w postępowaniu odwoławczym, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu drugiej instancji. Powyższe uwagi wydają się niezbędne wobec charakteru zarzutów podniesionych w niniejszej kasacji.

Już część wstępna niniejszego uzasadnienia dowodzi, że zarzuty kasacji opisane w pkt. 3-5 stanowią dosłowne powtórzenie zarzutów apelacji. Skarżąca nie wskazuje w nich jednak na naruszenie przez Sąd odwoławczy (gdyż od orzeczenia tegoż Sądu przysługuje kasacja) przepisów związanych z kontrolą odwoławczą, a to art. 433 § 2 k.p.k. lub art. 457 § 3 k.p.k. Pełnomocnik zarzuty te sprowadza w istocie do zakwestionowania wysokości zasądanego zadośćuczynienia. Rzecz jednak w tym, że Sąd odwoławczy częściowo uwzględnił apelację i podwyższył kwotę zasądanego wnioskodawczyni zadośćuczynienia do 20.000 zł, uznając, że przyznana przez Sąd *meriti* kwota 10.000 zł jest niewspółmiernie niska. W ocenie Sądu odwoławczego dopiero kwota dwukrotnie wyższa stanowi kwotę odpowiednią, mając na względzie doznana przez W.P. krzywdę z uwagi na okres bezprawnego pozbawienia wolności i warunki internowania, a także związane z rozłąką z rodziną traumę i cierpienia psychiczne. Sąd odwoławczy nie uznał natomiast za uzasadnione zasądzenia wyższego, ponad kwotę 20.000 zł, zadośćuczynienia, gdyż nie przemawiał za tym ani okres pozbawienia wolności (35 dni), ani związane z internowaniem warunki, które w ocenie Sądu były typowe, gdyż wnioskodawczyni była traktowana podobnie jak inni internowani w tym samym okresie. Nie była ona poddawana szczególnym represjom.

Sąd odwoławczy nie uznał przy tym, aby schorzenia, na które cierpi wnioskodawczyni, były efektem internowania. Takiego związku W. P. nie wykazała. W ocenie Sądu chodzi tu o typowe dla ludzi starszych schorzenia. Z kolei konieczność korzystania przez wnioskodawczynię z sanatoriów w opinii tego Sądu nie stanowiła rezultatu internowania, jako że z przedstawionej dokumentacji dotyczącej licznych pobytów W.P. w sanatoriach nie wynika, aby leczenie w tych ośrodkach było wynikiem internowania. Tym samym Sąd odwoławczy swoje twierdzenia w omawianym zakresie oparł na całokształcie materiałów sprawy,

uwzględniając nie tylko zeznania wnioskodawczynie, lecz także treść załączonych do akt dokumentów. Ocena ta w żadnym razie nie narusza więc wymogów art. 7 k.p.k., zaś Sąd odwoławczy wystarczająco uzasadnił swe stanowisko w tej materii. W efekcie nie doszło do rozstrzygnięcia na niekorzyść W. P. niedających się usunąć wątpliwości w rozumieniu art. 5 § 2 k.p.k., skoro w omawianym zakresie Sąd Apelacyjny żadnych wątpliwości nie miał, a dla obrazy tego przepisu nie są wystarczające wątpliwości zgłaszane przez stronę.

Tym samym nie potwierdził się żaden z zarzutów kasacji. Słusznie już podkreślał Sąd odwoławczy, że ustalenie wysokości przyznanego zadośćuczynienia jest objęta sferą swobodnego uznania sędziowskiego. W niniejszej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia stanowiła sumę odpowiednią, która stanowi dla wnioskodawczynie wartość odczuwalną, a nie tylko symboliczną. Odmierna ocena skarżącego w tej płaszczyźnie nie może być wystarczająca dla uwzględnienia kasacji. Swoje stanowisko Sąd odwoławczy w należyty sposób uzasadnił, o czym przekonują pisemne motywy jego rozstrzygnięcia. Przedmiotowa kasacja stanowi wyraz niezadowolenia z zaskarżonego nią rozstrzygnięcia i próbę wywołania ponownej kontroli odwoławczej. Dlatego też nie mogła znaleźć uznania Sądu Najwyższego.

Z tych wszystkich względów, orzeczono, jak w postanowieniu.